

Obeležavanje Svetskog dana turizma (27. septembra) ove godine je bilo usmereno na oporavak ove privredne grane, jedne od najviše pogodjenih u prethodnom periodu, ali i njegovoj budućnosti. U svečanoj sali Privredne komore Vojvodine (PKV), održana je Konferencija na kojoj se raspravljalo, između ostalog i na temu „Turizam, potencijal i šanse koje je donela pandemija“. Moderator ovog panela bio je **Borislav Despotović**, novinar i urednik na Radio televiziji Vojvodina.

Da li su turistički radnici iskoristili pruženu im šansu domaćih turista koji su zbog zatvorenih granica bili orijentisani na destinacije u zemlji, i da li su iz toga izvukli neke pouke?!

Dr Milan Ivkov

, prof. na Prirodno-matematičkom fakultetu Departmana za geografiju, turizam i hotelijerstvo Univerziteta u Novom Sadu smatra nerealnim očekivanja da se broj gostiju u tolikom procentu zadrži i u periodu kada epidemija prođe:

- Ljudi su željni putovanja i kada se otvore granice taj broj će definitivno da se smanji. Kada je reč o domaćem turizmu, banjski centri su manje pogodjeni od planinskih, da ne govorimo o gradskim hotelima. Banje su bile cenovno prihvatljivije i turisti su nalazili utočište u njima. Mnogi su se u ovoj pandemiji opredelili da ne snižavaju cene. Tamo gde su one snižene, turisti su dolazili u većem broju. Na turistička kretanja uticali su kako odsustvo stranih, tako i smanjena platežnja moć domaćih turista, te njihovo opredeljenje da idu tamo gde je povoljnije - rekao je dr Ivkov, dodavši da se ubuduće može očekivati brži oporavak turističkih, odnosno ugostiteljskih preduzeća koji će ponuditi niže cene.

Dr Srđan Milošević, dekan Fakulteta za sport i turizam (TIMS), potvrđio je tezu da je pandemija prouzrokovala smanjenje bogatstva koje generalno utiče da se turisti okreću jednostavnim formama, koje ne iziskuju velika sredstva. Statističku podaci govore da se luksuzni hoteli prvi popune, što potvrđuje praksa i u vreme pandemije. Dr Milošević je skrenuo pažnju:

- Gubimo iz vida činjenicu da je domaći turizam najzastupljeniji u Srbiji jer imamo više

domaćih nego stranih turista. To nije slučaj samo 2020. i 2021. godine već unazad nekoliko godina. Komfornost koja se stvara u jednostavnosti utiče na momenat stay occasion, odnosno domaćeg turizma, koji niti je nov, niti je uzrokovan pandemijom, najavljen situacijom u kojoj se društvo generalno nalazi. Šta smo naučili? Ne puno, jer smo ovo videli kao jednu kratkoročnu priliku i kratkoročnu dobit. Za prvih sedam meseci 2021. godine, zaključno sa avgustom ostvareno je 22,5% noćenja više nego prethodne godine, za koju kažemo da je u Srbiji bila odlična. U zemljama okruženja je bilo drugačije, sa prlivom stranih turista do -83%. Srbija je dobro prošla jer ima tržište od sedam miliona ljudi koji imaju kulturu putovanja. U bivšoj Jugoslaviji najviše su putovali Slovenci i Vojvodani. I danas po Srbiji najviše putuju stanovnici Vojvodine. U situaciji kada su granice bile zatvorene putovalo se svuda gde se moglo, što nam govori da smo infiricani virusom putovanja. Putovanje je postalo primarnom potrebom za nečim drugačijim, opuštenijim, slobodnijim.

O banjskom turizmu u Srbiji, izuzev banja Merkur (Vrnjačka Banja), Termal (Vrdnik) i Kanjiža, koje su ranije uspostavile dobar balans između prihoda od zdravstvene zaštite i zdravstvenog turizma, u godini koja je bila naopaka, pojavila se jedna anomalija i u banje dovela zdravstveni turizam. O prilikama u SBR „Banja Kanjiža“, sa tradicijom dužom od veka, čije su osnovne delatnosti lečenje, oporavak, prevencija, relaksacija, wellness, rekreacija, sport, ali i turizam, direktorka **Snežana Adžić** je između ostalog istakla:

- Za sve navedene delatnosti imamo resurse i kapacitete, zahvaljujući čemu je 2019-ta upamćena kao izuzetno uspešna. Godina 2020. je dobro počela, ali je u martu, kao i druge ustanove u zdravstvenom sistemu bila zatvorena. Tri meseca nismo radili sa pacijentima, a sve u čemu smo ostvarivali prihode, ugostiteljstvo i turizam, sport i rekreacija najteže su pogodene novonastalim prilikama. Iskoristili smo to vreme za preispitivanje našeg poslovanja, ubrzo prešli u kovid sistem, sa sve manje pacijenata koji su dolazili na oporavak i smanjenim brojem korisnika PIO fonda. Pred nama je bio izazov zahvaljujući kome smo uspeli ove godine da vratimo naše korisnike, koji na oporavak i rehabilitaciju dolaze duže od 10 godina iz cele Srbije, ali se desio i fenomen, gde smo postali interesantni i za porodice sa decom. Iako prošle godine nismo bili tako uspešni, bez obzira što je cvetao turizam u Srbiji, jer iz bojazni prema virusu turisti nisu ukazali povrerenje našoj ustanovi, trenutno smo zadovoljni posetom i da imamo krevet više i njega bi izdali.

Ivana Borojević, donedavni direktor prodaje i marketinga hotela „Fontana“ Vrnjačka Banja, a od pre nedelju dana rukovodilac poslovnog razvoja beogradskog hotela „Saint Ten“ sa 5*, bila je kompetentan sagovornik na temu turizma u Vrnjačkoj Banji u periodu 2019/20:

- Ono što je 2020. donela Vrnjačkoj Banji jeste rekordan broj poseta i noćenja, pa je 2020-ta premašila čuvenu 2019. koja je zabeležana kao jedna od najuspešnijih u prethodnih 10 godina. Vrnjačka Banja ima preko 2.000 smeštajnih jedinica, kako hotelskih tako i manjih apartmana, ali nas je sve zaprepastio procenat turista koji je u avgustu kulminirao. Imala sam situaciju da se tražio krevet više čak i u hotelu sa 212 soba, u kojem sam radila, i sijaset njih na waiting listi. Za razliku od gradskih, banjski i planinski hoteli su imali veliku šansu da privuku goste. Međutim, dešava se presedan i umesto šansu da privuku goste, mnogi su iskoristili da podignu cene i da četvroročlanu prodicu košta više boravak u banji nego na nekoj egzotičnoj destinaciji. Čak i sa popustima koje su davali bili su to jako skupi aranžmani. Da li smo uspeli da zainteresujemo domaće goste da dođu u Vrnjačku Banju umesto da odu na Kipar i sl., - vrlo je diskutabilno, iz razloga kalkulacije koje su nefer i nekorektno otiskele gore postižući kratkoročan efekat. Mislim da su kolege možda mogli da imaju razumevanje i naprave povoljne uslove za domaće goste koji će otići u Grčku ali će, privučeni pozitivnim iskustvom, nekoliko dana svratiti i u neki banju u

Srbiji.

Uzgred nisu izostale ni pohvale u smislu organizacije novih programa, različitih sadržaja, od kojih je LoveFest privukao veliki broj posetilaca, doduše iznenađenih cenama npr. kafe i sladoleda koje su bile na nivou onih u Knez Mihajlovoj.

Više fotografija možete da pogledate na našoj Facebook stranici: [https://www.facebook.com/
topserbia](https://www.facebook.com/topserbia)

